

LJUNG & REIMERS

NEUROPSYKOLOGI
NEUROFARMAKOLOGI

Kursbeskrivning

RA 6504 Läkemedel och kognition

Sida 1 av 6

Allmänna uppgifter

Kursen är ackrediterad som 1 av 6 specialistkurser; som 1 fördjupningskurs inom klinisk vuxenpsykologi, forensisk psykologi samt neuropsykologi. Kursen kan godkännas för en enskild STP-psykolog som genomgår andra specialiseringar, detta utifrån individuell bedömning av övriga meriter.

Plats och datum

Kursen ges som heldagsundervisning på distans (Zoom) under fyra efterföljande dagar, 6 undervisningstimmar per dag: 17 till 20 mars 2025. Examination sker som skriftlig hemtentamen efter kursen.

Kursavgift

14 500 kr + moms. Anmälan via epost till: hanna@ljungreimers.se. Ange namn, arbetsplats, personnummer (för examinationsintyg) och faktureringsadress. Sista anmälningsdag: 10 mars 2025.

Varför gå denna kurs?

Kognitiva läkemedelsbiverkningar drabbar patienter i alla åldersgrupper och inom alla behandlingsområden. Kognitiva läkemedelsbiverkningar kan vara både subtila och dramatiska. Totalt får över 2,8 miljoner svenskar förskrivet antidepressiva, antiepileptika, antipsykotika, smärtstillande, lugnande m.m. och förskrivningen ökar varje år, speciellt hos barn. Majoriteten av patienter använder flera sådana läkemedel samtidigt och över lång tid. Alla dessa läkemedel kan påverka kognition i hög grad. I tillägg använder miljontals svenskar i alla åldersgrupper icke-CNS-läkemedel som också kan påverka kognition som en biverkning, t.ex. kolesterolsänkande, medel mot urininkontinens eller medel mot magsår.

I många fall för neuropsykologiska testresultat till en diagnos med stora konsekvenser som patienten måste leva med resten av sitt liv. Kognitiva deficits som är läkemedelutlösta är reversibla. Om psykologer inte har kunskap om och tar hänsyn till läkemedelseffekter i utredning och behandling finns stor risk för felbedömning och utebliven behandlingseffekt. Det är därför av yttersta vikt att psykologer förstår hur läkemedel kan påverka kognition, neuropsykologiska testresultat och psykologisk behandling hos barn, vuxna och äldre.

Kursen förmedlar teoretisk och praktisk kunskap om hur läkemedel påverkar kognition. Detta innebär grundläggande kunskaper i allmän farmakologi, neuro- och psykofarmakologi samt om de mest frekvent använda läkemedel och deras effekter på kognition (båda CNS-läkemedel och andra läkemedel). Kursen ger fördjupad kunskap om hur kognitiva biverkningar kan testas för samt hur de bör tas hänsyn till i arbetet med utredning och behandling, t.ex. i fråga om begåvning, demensdiagnos, arbetsförmåga, evaluering av terapieffekt, körkort, utredning inför kirurgi i hjärnan m.m.

Kommentarer från tidigare deltagare:

"Engagerade och kunniga föreläsare. Fantastiskt pedagogiska powerpoints. Jag kommer utan tvekan rekommendera denna kurs till kollegor som läser eller kommer att läsa till specialist!"

"Jättebra kurs! Jag hade väldigt lite förståelse men jag är jätteglad att jag gått kursen då jag lärt mig jättemycket intressant!! Pedagogiskt, bra upplägg, intressanta fall exempel, god praktisk förankring."

"Den här specialistkursen har gett mig mycket kliniskt relevant kunskap som jag kommer att kunna tillämpa i mitt patientarbete framledes. Bravo!"

"Upplägget från början till slut, nödvändigt, logisk ordning, heltäckande och pedagogiskt. Bra uppgifter för grupparbeten. Superbra med nyttiga länkar! Proffsiga, kunniga, generösa och engagerade föreläsare."

"Kursen höll hög kvalitet och det fanns en tydlig röd tråd. En sak jag verkligen uppskattade var att allt kändes proffsigt och genomtänkt. Informationen var tydlig, handouts var innehållsrika och lätta att nå."

"Väl genomtänkt kurs, pedagogiskt upplagd. Bra gruppstorlek. Mycket bra föreläsare och kursledare med gedigen kunskap och inte minst med hög tillgänglighet och god förmåga att möta oss kursdeltagare på ett sätt som gynnade öppenhet och inläring - gott inlärningsklimat. Mycket lärorik och utvecklande kurs. Tack!"

Kursens syfte och läromål

Kursen innehåller lärandemål av alla tre Bologna-kriterier för utbildning på avancerad nivå (kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, värderingsförmåga och förhållningssätt).

Kursen förmedlar därför både teoretisk och praktisk kunskap om hur läkemedel påverkar kognition:

- Grundläggande kunskap i allmän farmakologi, neuro- och psykofarmakologi samt om de mest frekvent använda läkemedel och deras effekter på kognition (båda CNS-läkemedel och andra läkemedel)
- Kunskap om hur kognitiva biverkningar kan testas för samt hur de bör tas hänsyn till i arbetet med utredning och behandling, t.ex. i fråga om begåvning, demensdiagnos, arbetsförmåga, evaluering av terapieffekt, körkort, utredning inför kirurgi i hjärnan m.m.
- Det ges mycket utrymme för grupparbete (smågrupper på 3-5 pers.) och dess genomgång/diskussion (3 av 4 kursdagar) och det får vi alltid mycket positiv återkoppling på
- Det presenteras många praktiska fall exempel, både från litteraturen och från eget arbete, med helt konkreta "hur-gör-man-i-praktiken"
- Examineringen innehåller flera uppgifter (essä-typ) som täcker alla tre Bolognakriterier, med huvudfokus på a) kunskap/förståelse och b) värderingsförmåga/reflektion och förhållningssätt

Förkunskaper

Du skall vara legitimerad psykolog. Kursen vänder sig både till psykologer som går specialistutbildning företrädesvis inom området neuropsykologi och till alla andra psykologer som i sitt vardagliga arbete utreder och/eller behandlar personer som använder läkemedel.

Kursens upplägg

Kursen har både teoretiska inslag och praktiska moment inkl. grupparbete. Det läggs stor vikt vid förståelsen av hur teoretisk kunskap kan integreras och bli en del av psykologens praktiska arbete. De teoretiska delarna av undervisningen baserar sig på vetenskaplig primär- och sekundärlitteratur i enlighet med principerna för EBPP. Kursen ges under fyra heldagar under vårterminen 2025. Samtliga moment sker på distans via Zoom. Ett headset av god kvalitet och stabil internettillkoppling rekommenderas.

Dag 1 (17 mars):

Läkemedelsepidemiologi, grundläggande begrepp inom farmakologi, basal neuro- och psykofarmakologi, generellt om biverkningar, kognitiva biverkningar (föreläsningar). Grupparbete.

Dag 2 (18 mars):

Genomgång av olika CNS-läkemedels farmakologi och deras kognitiva biverkningar (föreläsningar). Grupparbete med patientfall.

Dag 3 (19 mars):

Icke-CNS-läkemedels farmakologi och deras kognitiva biverkningar (föreläsningar). Grupparbete med deltagarnas egna patientfall.

Dag 4 (20 mars):

Cannabis och kognition, hur göra i praktiken, screeninginstrument, nyttiga länkar, biverkningsrapportering, avslutande frågor, utdelning och instruktion hemtentamen.

Examination

Examinationen består av två delar. Den första delen i form av aktivt deltagande i individual- och gruppuppgifter under kursens gång. Andra delen är en skriftlig hemtentamen bestående av essäfrågor som redovisas senast fyra veckor efter avslutad kurs.

Rekommenderad kurslitteratur

- Klinisk neuropsykologi. Red. Håkan Nyman & Aniko Bartfai. Studentlitteratur. 3:e upplagan (reviderad 2021).
- Farmakologi och läkemedelsanvändning. Red. Hedvig Nordeng & Olav Spigset. 3:e upplagan (reviderad 2020). Studentlitteratur.
- Psykofarmaka. Odd Lingjærde. 2005. Studentlitteratur.
- Vetenskapliga artiklar inom området kognition och läkemedelsbehandling (delas ut under kursen).

Föreläsare och examinatorer:

Hanna Ljung

leg. psykolog, specialist i neuropsykologi, PhD – föreläsare och examinator

Hanna har arbetat med neuropsykologi i 15 år inom vuxenneurologi, barnneurologi och på minnesmottagning. Aktiv forskare inom epilepsikirurgi, epilepsiläkemedel, Parkinson, CNS-tumörer och testvalidering. Föreläsare på psykologprogrammet, specialistkurser för psykologer, specialistkurser för läkare m.m. Författare av 16 vetenskapliga artiklar och tre kapitel i boken Klinisk neuropsykologi. Sakkunnig i rättssaker.

Arne Reimers

leg. läkare, med. dr. fil. dr., specialist i klinisk farmakologi – föreläsare och examinator

Arne har arbetat med neuro- och psykofarmakologi i över 30 år både som forskare, i läkemedelsindustrin, på universitetssjukhus och som docent. Erfarenhet från Tyskland, Norge och Sverige. Aktiv forskare inom neurofarmakologi. Föreläsare på läkarprogrammet i Lund. Författare av över 60 vetenskapliga artiklar och bokkapitel. Sakkunnig i rättssaker.

Både Hannas och Arnes detaljerade CV finns på www.ljungreimers.se